

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Num. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

316 Maiu.

De Liviu I. Dan.

În aceasta măreață zi de libertate la noi astăzi nu flutură steaguri, imnuri de mulțămire nu se ridică la ceruri, tobe și trumbe nu cântă veselie și dangățul pătrunzător al clopotelor de aramă cu glasul duios nu vestește zi de sărbătoare.

Să plângem astăzi!

Și pe mormântul părăsit unde e îngropată măreția unui ideal să depunem azi o lacrimă ferbinte! În liniștea amurgului să trimitem pe aripile glasului domol a clopotului de vecernie o blândă rugăciune la jalnică movilă din umbra bătrânului stejar ce străjuește oasele atât de sfinte din adumbrirea lui.

La noi astăzi e jale'n casă!..

Triumful măreței idei ce a făcut să tremure inimile a patruzeci de mii de oameni pe câmpiile Blajului în frumoasa zi de primăvară astăzi nu o putem sărbători... și doina, cântarea durerilor noastre e mai tristă astăzi și cântecul de tulnic al ciobanului dela munte mai duios..

Altcum a fost asta odată...

Când flamura învierii sfâșia aerul și popoarele ce au trăit în robie veacuri de-arândul au scuturat lanțurile și cu glas războinic s'a desprins de pe buzele lor arse strigarea aruncată în lumea mare: »Libertate, egalitate, frățietate!«

A fost poate cea mai frumoasă primăvară ce a trăit-o cândva neamul românesc.

Atunci nu a plâns doina și năcazurile românului s'au topit în căldura nădejdelor de mai bine!

Moșnegi cu plete cărunte, bărbați vârtoși, sămănați în cetele voinicilor flăcăi au alergat în haine de sărbătoare ca la un mare praznic. Văile bubuiau de tropsotul pașilor, dărăbanelle cu foc îndoit își cântau cântecul lor îndârjit și clopotele din depărtare își trimeteau glasul lor de aramă ca un fel de: »Doamne ajută!«

Pe malul unui riu argintiu în bătaia razelor de soare s'a adunat norodul.

Preoți și mireni, tineri și bătrâni cuvântau de pe o piatră albă și mulțimea lua aminte.

»Neamul și soartea voastră vă chiamă la luptă, cei voinici înainte. Și voi toți sunteți voinici cu toții luați armele'n mână și porniți. Pentru neam și pentru împăratul.«

Și au pornit!

În ochii tuturor ardea sălbatec focul învierii, pe vârfurile munților se aprind flăcări roșii în neagra noapte tulnicul ciobanului cu foc îndoit vestește chemarea la luptă și prin codrul bătrân ca un cântec barbar cu vuet războinic străbate cântarea durerilor noastre: »Deșteaptă-te române...«

Și poate ca nimenea altul am luptat străbătând prin gloanțe și n'am dat înapoi!

Putere îndoită ne-a dat în luptă nădejdea în intruparea aceluia ideal a cărui măreție astăzi e îngropată sub movila veștedă din cimiterul dela Tebea. Și credincioși până la moarte strigam în focul cei mai

crâncen murind în luptă: »Trăiască Impăratul!«...

Sfârșitul?..

Loviturile ce le primim de atunci zi de zi ne-au învățat iară să plângem, ne-au învățat cum să purtăm iar în tăcere durerile suferinței și ne-au făcut să pierdem acele frumoase iluzii ce le-am legat odăta de măreția zi din luna florilor.

În lupta inegală ce trebuie să purtăm, suferim înfrângeri neconținute, și rând pe rând pierdem și ultimele redate unde veacuri de-arândul a străjuit forța noastră ce ne-a păstrat ca români trăiți cinstiți cu graiu românesc, cu suflet românesc și am ajuns astăzi până acolo, încât chiar și limba și legea să ne-o apărăm, fiind amenințată...

Dar puterile ne slăbesc! Simțim că în lupta aceasta inegală îndărătnicia forțelor noastre de existență începe să slăbească, indemnurile noastre de viață ne sunt strivite și ne ducem înainte fără să știm căreia... și ne pierdem...

Oare o să mai aibă neamul acesta credincios și năcăjit încă o zi de înviere?

A fost! Va fi?? Nu știm! Răbdăm și așteptăm!

Și astăzi în sfânta zi de libertate să lăsăm la o parte mizeria vieții de toate zilele și pe altarul suferințelor noastre să depunem o lacrimă! Dumnezeu, ocrotitorul celor părăsiți și mângăitorul celor ce suferă gândind la el, să dea ca lacrima aceasta să fie roditoare! Să se desprindă din ea lupta

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

O preambulă prin Londra.

Un complex curios și de tot original, e Londra. Pe de o parte vedem aici un conservatism învâlcit, feudalismul cel mai medieval, în instituții, în obiceiuri, în prejudecii sociale... Și totuși conservatismul acesta a dat naștere marilor idei ale lui Montesquieu, Carl trecând prin focul revoluției, ne-a pus baza parlamentarismului de azi. Pe de altă parte în Anglia, unde s'a inventat mașina cu vaporii, care a produs marea revoluție economică pe la finea secolului XVIII și la începutul secolului XIX, dând producției, prin usine, prin mijloace perfecte de comunicație etc, o formă cu totul nouă, — aici a studiat Marx soartea lucrătorilor, aici s'a inspirat pentru falmoasa sa teorie socialistă. — Iar azi, Londra se pare a fi o intrupare a visului lui Fourier despre viitoarea societate omenească, despre sistemul Falanstru...

Împărțirea orașului e foarte interesantă. În centru, City, nu se locuiește, acolo-s numai cancelarii, prăvălii și magazine. Ostul orașului constă din docuri, uzine și din locuințele lucrătorilor, care au bransa lor, care însă o pricepe perfect, aici din generație în generație se moștenește ocupația. Fiii meseriașilor tot meseriași vor fi, și negustorul tot negustor... Știința și arta, din mai multe motive, e conservată bogățiilor, ceiași dacă nu vor avea ceva folos material de acolo, nu-și vor pierde timpul cu îndăletnicii suferințelor. Căci doară principiul lor e: »The time is money«.

Dar să ne începem promenada. Spre orientare (în de lipsă să spun, că vom pleca din West și vom merge spre City și apoi în ostul Londrei). Timpul preambulării: o zi din cele mai frumoase a primăverii, într'o Sâmbătă.

»Kensington Gardens« și »Hyde Park« sunt plămânii Londrei. Un teritoriu imens în mijlocul orașului. Puțin artificial; ai putea zice, că fac o parte din natură. Pomii mari, iarba frumoasă, o »serpentină« (lac) — și atât e tot. Departe nu poți privi, căci vederea e împedecată de o ceață albastră, care de altcum e poezia naturii din Anglia. La noi se crede, că ceața aceasta ar consta din praf și fum. În City da, fără îndoială. Dar și împrejurările Londrei sunt îmbrăcate în ceață, și în fine toată insula e așa. Probabil curentul »Golf« o îl producând-o. La tot cazul, e un foarte frumos fenomen al naturii. Din ceața aceasta pricepi tablourile marelui pictor englez Turner.. Dar în fine suntem în luna lui Maiu, când are și Londra zile frumoase. Dacă altădată e ploșie și umezeală, acum e vreme dulce, nici o mișcare a aerului și simțezi cum se deșteaptă natura din somnul ei de iarnă. În luna lui Maiu, toată ființa în natură se bucură de schimbare, dătătoare de viață. Și omul când se simțeste mai bine în viață, dacă nu atunci, când se reculege dintr'o boală, când zilele negre se schimbă în zile albe, când trecem dintr'un somn bun la o viață, din iarnă în primăvară.

Trecem și prin »St. James Park« și lată ne înaintea falmoșului edificiu al Parlamentului englez. Zidirea aceasta, e ca și când s'ar reoglinda spiritul legislației engleze. Actul gotic în exterior și interiorul palatului, e în deplină armonie cu ca-

racterul englez. Prin diferite săli ajungi în »House of Commons« păreți, ferestrele, mobilierul, tot e în stil gotic, și artistic lucrat. Salele nu-s mari, dar cu toate aceste comoșia cea mai mare e asigurată deputaților, — nu ca la noi în parlamentul din Budapesta, unde aleșii »naștunet« sunt așa de strânși unul lângă altul, încât abia pot săracii să respire... Numai păreții de aici să-l vezi și să stai în considerare caracterul englez, și vei înțelege că în astfel de împrejurări trebuie să fi conservativ, și nici nu s'ar putea altcum, și afli de foarte natural că aici s'a cristalizat modelul constituționalismului european.

Vis-à-vis de Parlament e cea mai frumoasă biserică din Anglia; Westminster Abbey, o zidire gotică unică în felul său. În poezia aceasta divină te cuprinde o adâncă emoțiune, te ulși cu totul, te simțezi în altă lume îmbrăcat în alte simțăminte.. Iar imaginația îți zboară în epoca medievală atât de neluțeleasă, care a produs un stil plin de o religiozitate atât de adâncă, ca și cei gotici. Dar în fine nu religiozitatea e aceea, care ne-a produs baza civilizației noastre, și tot ceace ne ridică asupra celorlalte ființe a naturii? Nu religiozitatea e aceea, în jurul căreia s'a născut drama, poezia și sculptura greacă, mama și ideea-lul exprimării frumosului, de azi? Și ori și cât e de desprețuit evul mediu pentru religiozitatea sa oarbă, bigotă, în el ne vedem dispoziția dezvoltării noastre actuale. Când va dispărea religiozitatea va perî și simțul pentru frumos, din simțul oamenilor...

Dar să lăsăm acum realitatea, care dacă și nu o fi atât de poetică, dar totuși e înălțătoare. P.ecăm spre City, dar nu prin străzi, ci dea-

întrupării idealul nostru, să vie înc'odată acea zi de sărbătoare când în tăcerea amurgului de seară vor sosi din departe, foarte departe, glasuri de clopote, sunet de buciune, când în zări vor flutura steaguri și toată obștea neamului nostru va putea sărbători încă odată izbândirea unui gând pribeag, întruparea acelu vis neîmplinit, de-a cărui jale:

».... ne-au reposit
Și moșii, și părinții!...

Și-atunci n'o să mai plângem...

Expoziție regnicolară în Arad. Camera comercială a sulevat ideea aranjării unei expoziții regnicolare în Arad. La un banchet dat de către industriași în onoarea sa, *Barabás Bela* a declarat că va interveni la guvern ca ideea unei expoziții regnicolare în Arad să devie fapt.

Svonuri de fuziune.

Cercurile politice maghiare se agită viu de ideea unei fuzionări a partidelor coaliționiste într'un singur partid, în care să dispară toate veleitățile de până aici și chiagul căruia să fie un program de economie politică unitar. Presa maghiară de câteva zile cheltuiește multă vorbă cu prognosticul formațiunii noului partid. Se fac fel și fel de combinații și se cercă formalitățile cari ar încuviința să ajungă sub un coperiș traianic fracțiunile existente.

Politicianii cari se cred mai de greutate se rostesc în chestiune și se face multă zarvă.

Ideea cică ar fi emanat dela Franți Kossuth, care a pipăit pulzul vieții politice actuale și a înțeles și din experiențele sale ca ministru, că programul partidului independist conceput în cadrele extremiste rămase din vremuri revoluționare nu mai poate forma temeiul de guvernare și că

spiritul vremurilor mai nouă cere imperios abandonarea chestiunilor de drept public, ca astfel toate forțele țării să poată fi angajate la o muncă uriașă de primenire.

Dar e firesc, că eventualul rezultat ce s'ar ajunge prin închegarea noului partid nu se poate atribui unui singur om, ci trebuințelor nouă răsărite din curente ce zbuicimă viața de stat în desvoltare.

Cea mai de frunte condiție a fuzionării e abandonarea aspirațiunilor de drept public. Partidul *independist* se va numi numai *48-ist*, căzând epitetul revoluționar. Chestiunile militare și uniunea personală vor cădea moarte de pe copacul visurilor maghiare.

Toate astea se vor săvârși ușor, căci și până azi numai de dragul poporului năucit de strălucirea rachetelor șoviniste s'a făcut panglicăria de lozinci, iar în internul său fiecare politician a fost convins de imposibilitatea luptei de caracter decorativ. Intre 48 și 67 în fond nu e osebite — zic ei azi. Spiritul vremii cere o organizație economică puternică în lăuntrul țării.

Nu-i vorbă, e ușor să găsești culori simpatice și nu costă muștrare de conștiință într'o lume politică de o frivolitate neîntrecută, căci îndemnul noii formațiuni de partide nu e pornit din înțelegerea trebuințelor de organizare economică, ci din necesitatea ralierei forțelor pentru clipa când se va deslănțui urgia durerilor fără număr ale popoarelor și claselor asuprite din țară. Voiesc adică să se vadă într'o singură tabără, instinctul de conservare politică îi povățuește astfel, *căci se prepară în ascuns cel mai mare atentat la viața popoarelor din țară: octroiarea legii electorale concepută pe baza principiului de pluralitate și a ideii lor utopice scrintite.*

Dar să urmeze de ocamdată numai schițarea acțiunii desvoltate în interesul fuzionării.

Terenul pare deja preparat cu mult înainte, astfel că ne vine ca o surprindere

încercarea lui Kossuth de a-l câștiga și pe M. Sa pentru ideea. Kossuth a fost adică la începutul săptămânii în Viena și a fost și alaltăieri. M. Sa a primit cu simpatie planurile lui Kossuth, dar nu s'a declarat de ocamdată nici pentru nici contra lor. După o altă versiune însă ar fi zis, că găsește ideea fuzionării de singura chieamată să în-deplinească consolidarea Ungariei. Bine înțeles aceasta e versiunea inspirată din Budapesta.

Regele va ascultă la tot cazul și păreriile politicianilor experți ca *Széll, Csáky, Tisza, Lukács* și *Khuen-Héderváry*. O telegramă sosită aseară spune că numiții vor fi chie mați la Viena dejă în zilele următoare.

Presă austriacă se arată de ocamdată în diferență. Sunt însă glasuri cari primesc cu simpatie ideea.

În partidul independist spiritele sunt foarte agitate.

Fracțiunea cea mai influentă, holloști sunt pentru fuzionare. Un mic grup de extremiști vor trece însă în opoziție. *Ugro* scrie un articol de propagandă, în care scrie cu stafia naționalităților și a socialiștilor lor. Aceștia, zice, vor intra în număr mare în Camera și vor isca mari primejdii. Față de ei »națiunea« să se grupeze într'o singură tabără.

Poporalii se vor împărți în două fracțiuni. Una în frunte cu cei doi *Rakovszky* va fuziona, cealaltă va primi botezul de »partidul creștinilor socialiști« și se va uni cu socialiștii creștini.

Constituționalii și aderenții vechiului partid liberal vor intra și ei în noua formațiune. Numai *Tisza*, cu un mic grup de tovarășii va rămâne izolat.

Noi reducem importanța acestor svonuri și ventilări de gazete. Semnalăm de ocamdată numai acțiunea. Dar și din frământăturile ce se oglindează în presă e ușor de ochit zorul ce se dă în favorul asigurării de mandate.

Ca o notă caracteristică relevăm împre-

lungul Temisei, căci e și mai frumos, și mai puțin sgomof. Ajunserăm la London Bridge unde e cea mai mare circulațiunea în Londra. Ce tablou interesant! Aici ai să vezi ce fie omul epocii de azi și al viitorului apropiat: opul comerciantului și al industriștilor. E la ora 1 d. a., când ies officianții din biurou. La 2 și comercianții își luclid prăvăliile. Ca seara o turmă de porci (pardon de expresie) care a slobozit o păstorul, astfel năvălesc oamenii aceștia, Sâmbăta după amiază pe podul »London Bridge«. Oboseala de peste săptămână se ascunde îndărătul unor linii de pe fața lor, cari le dă un aspect de indestulții cu soartea. De ce nu? Și-au îndeplinit conștiințios datorința, iar acum le cade bine răsplata. Seara au să o petreacă în familie, ș'apoi ziua de mâine, Duminica e indestulț, fiindcă acum dispune de parale, cari îi permite societatea amicului Bachus.

Dela London Bridge se vede, ridicându-se din aburi, ultimul pod până la mare, falimosul Tower Bridge și cetatea Tower. Băncile cari sunt așezate aici dealungul Temisei, nici nu puteau să aibe un loc mai potrivit. Vederea atât de pictorească spre Temisa învâluită în aburi, vapoarele oceanice, cari de aici se încep, apoi fabricile din față și cetatea măreșă din dos cu gloriosul ei trecut, podul Tower, și circulația de pe el... toate acestea sunt atât în disonanță, și totuși efectul lor e harmonic și te lasă să te cugești...

Îndată după Tower Bridge se încep docurile, cari la început sunt mai mici, apoi dia ce în ce tot cresc, până când ajungem la monstruoasele »West India Docs«. Docurile sunt niște magazini mari pe lângă Temisa, unde se descarcă de pe vapoare produsele brute aduse din toate unghi-

rile lumii, și se încarcă cele prelucrate prin industrie. Comercianții din City nici nu cunosc marfa care o aduc în circulație. Câtă forță brută lucră în docuri! Să vezi ce oameni puternici sunt aceștia, cari toată viața lor și-o duc în încărcare și descărcare de marfă, ș'apoi cari urlași, bine hrăniți, cari transportează marfa brută la uzine (de altcum într'acest scop sunt și multe trenuri), dând acolo ocupație multor mii de mâni... și aduc îndărăt articolele frumoase, delicate, ca să se trimită acolo, unde au trebuință de ele... Iată un mic tablou despre industria și comerțul mondial de azi.

Pe lângă docuri sunt locuințele lucrătorilor. Tot așa e și împrejurul uzinelor. Străzile lor sunt pururea în fum și de multeori în mirosuri neplăcute, cari vin dinspre docuri ori uzine. Când privești la mulțimea de copii, cari se joacă și strigă pe ulițe, cari trăiesc în fum, și n'au înaintea ochilor lor decât vre un zid înalt al vre-unui doc, ori un coș din fabrica, unde aparțin, — înțelegi, că viața acestora aici e îngropată, și că aceștia vor fi, din generație în generație, lucrătorii docurilor ori uzinelor apropiate... Dar nu se poate zice, că al altă pe aici necurățenie, ca la popoarele latine și mai cu seamă în Italia; lucrătorul englez să fie cât de sărac, își va ține locuința în curățenie. — Dar asta-i în fine caracterul german pretulindent.

Lăsând docurile și Temiza la o parte și intrând mai mult în orașul din vest pentru primădată ne va bate la ochi așezarea și inscripțiunile jdovești. Ș'apoi ne vom întâlni nu cu un singur om, cu nas mare, încovoiat, cu câte o față oacheșă, corpolentă, care și tradează voluptate... Limba engleză

tot mai mult dispare, până când ajungi într'o parte de oraș unde uști că mai ești în Londra, și te apucă niște simțiri ca și când ai fi în dulcea noastră patrie, în Ungaria, prin falmoasele străzi din Bpesta, »Király útca« ori »Dob útca«... Asta-i cartierul jidanilor, cari sunt mai mulți în Londra, ca în întregă Palestina. (Natural numele în comparație cu numărul locuitorilor, sunt aici mai mulți, ca în Pasta noastră). Cu deadință m'am dus să vizitez poporul acesta ales de Dumnezeu, și pot să zic că în momentele cari le-am trăit în tre ei, nici o ură n'am simțit. De ce? Fiindcă dacă întreb, aici, sau oriunde »extra Hungaria« un jidan, ce-i, — o să albe încă atâta omenie (ca să nu zic bot), ca să se declare de jidan, în nu ca »Tököl Abrahám« ori »Rákoczi Sámuel« din Ungaria, care și bate pleptui că el e maghiar.

Să i lăsăm să crească, să se înmulțească și să umple tot pământul, iar luând în considerare, că suntem în depărtare de vre o 10 km. dela punctul de plecare, să luăm un autobus, ca să ne ducem îndărăt la Kensington Gardens.

Măș continua povestirea, foarte bucuros și mai spune câteva cuvinte despre drumul pe unde trecem cu autobusul, despre »Bank of England«, care-i centrul circulației din Londra, despre »Chopside«, Oxford street și Regent street, cu viitorul englez de pe stradă, cu vîrtimele lor frumoase, cu potopul de englezosice, cari până când băbații lucră ca dobitoacele prin officii, ca să le satisfacă trebuințele, ele n'au alt lucru decât să cocheteze într'un mod atât de impertinent, de vine să înroșești... Aș face o zic, și atunci ai indestulț că am dat un detaliu din tabloul mag-

jurarea, că deja circulează fel și fel de combinații referitoare la formarea noului cabinet de ministrii. Numele lui Holló, Rakovszky și Batthyány se întâlnește mai des: *Quod erat demonstrandum.*

Lupta pentru cultura economică.

— De Alesandru Nicolau, avocat, Caracal. —

I.

O credință menținută cu o strășnicie îndărătică și nutrită numai de un fervent curent de imitație imprumutat apusului cult, a circulat și încercăse încă spiritul clasei noastre dominante de singură instrucția clasică, și în special aceea bazată pe studii greco-latine, desvoată inteligența la gradul cel mai înalt și e proprietara absolută și orice tezaur de îmbogățire a minții cu atribuțiile superioare ale dezvoltării intelectuale; că, numai aceasta poate asigura tineretului mari avantaje în viață.

Este lesne de înțeles că lupta între proprietățile instrucției clasice pure, reale și moderne nu o vom releva-o cu această ocaziune, căci ar fi să depășim cadrul întinderii ce ne am fixat a da acestui articol.

Mă voiu mărgini însă, a afirmă, că sistemul cel mai solid de instrucție publică, este cel mixt și cu tendința de specializare în ultimii ani de studiu.

Prematuritatea, exclusivismul, excesivitatea unui singur sistem, sunt condamnabile din toate punctele de vedere, deoarece principiul fundamental în materie de educație și instrucție publică solidă, este și trebuie să fie peste tot: varietate și multiplicitate la bază, și specificare către vârful piramidei înghetării culturale.

Dar școlile noastre secundare și universitatea numai de acest lucru n'au ținut seamă, și au plecat printr'un unilateralism, dezastruos. Greșala de neiertat a fost și este aceea, că organismul nostru general de învățământ, și în special, cel secundar și superior, este lipsit de un mecanism sănătos, nou, corăpunzător cerințelor moderne, și nu este armonizat cu unul profesional, complet care să se potrivească într'o largă măsură tuturor trebuințelor locale și regionale.

Răul a mai sporit pe lângă aceasta și cu aceea că părinții nu au gândul ca filii lor, după ce au câștigat un minimum necesar de cunoștințe în viață, spre a-i servi în trecut cultural și în existența de toate zilele, să le imprimă apoi direcțiune practică.

Dimpotrivă. Toate câreriile economice au fost lăsate pe mâna străjuilor, — de aceea li și vedem legați, — și pe spăreașii unora din desmoștenii soartei. De ce? Este chestie numai de prejudecări sociale.

Învățământul profesional mai are de luptat și cu spiritul îngust al acelor cari în lipsa de un raționament sănătos, lipsiți de bun simț și de o înțelegere cauzală a faptelor și fenomenelor, nu știu a lega două într'un teiu, și fac o abstracție brutală, sgomotoasă, recalcitrantă, curentului transformator, vivificator, al celor mai utile și mai vii interese, de un înalt ordin, ale neamului și statului român.

La desinteresarea, la apathia ce burgezimea și pătura suprapusă — dar și superficială — opun afacerilor și întreprinderilor cu caracter economic, învățământul profesional, trebuie să răspundă cu selecționarea de pe băncile școlii, în inima și în sufletul școlarii, a unui rațional și util spirit de muncă, de cinste, de cercetări și încredere în sine.

Părinții, educatorii, conducătorii firelor afacerilor noastre școlare și publice, trebuie să înțeleagă, că astăzi mai ales trebuie întinat, demonstrat și bine clarificat în cugetul lor și al școlarii, că munca manuală este atât de meritoasă, pe cât e și de nobilă când e productivă și cinstită ca și cea intelectuală.

Deși dau rezultate de natură diferite și urmăresc țeluri variate, cu toate acestea, un strâns raport de conexiune există între ele, care face să se susțină și întrețină reciproc.

Căci, în definitiv, ce este munca?

Munca, este orice manifestațiune externă de eforturi, fie fizice, fie intelectuale. Este o cheltuială de energie întrebuințată într'un scop bine definit a priori.

Dacă este așa, atunci nu vei putea susține pe intelectualii, tu stat, familie, ori singuratic individ, atunci când printr'o neglijență criminală nu ți-ai creat izvoare de producțiuni materiale; precum și dacă nu posezi un stock de utilități — recte avuții — suficiente pentru a alimenta existența acelor cari teoreticește contribuie la viitorul și progresul acelu stat.

Și vice-versa. Munca intelectuală își exercită influența sa asupra celei materiale, fiindcă o întreține cu un întreg complex de principii și adevăruri universale, pe cari știința le imaginesc și descoperă, și punându-le cu perspicacitate și dibăcie la serviciul ei.

Așadar, când ambele munci, se susțin una pe alta, nu se poate zice că una trebuie învățată, fiindcă singură ne dă avantaj, iar cealaltă desprețuită, fiindcă prin natura ei, având nevoie de energie fizică spre a se susține, întârzi și des-

volta, dirigență către cristalizarea, traducerea în fapt, a unor teorii, principii, cu un cuvânt către practicitate.

În afară de asta, munca intelectuală este o funcțiune, dependentă de variabila sa cu care stă în corelațiune, și întrucât una este cinstită și apreciată, oare de ce n'ar fi și relativa ei?

Actualmente munca este liberă. Sclăvia a dispărut în pulberea timpurilor tri-te. Deși a durat până în veacul modern când a fost abolită în principiu cu ocazia marelui revoluții franceze din 1789, a fost însă efectiv gonită în timpul revoluțiunii din 1848 în Franța, în America în 1862, în coloniile spaniole în 1872.

Se știe că în Statele Unite ale Americii de Nord, războiul Secesiunii nu a fost provocat de cât din cauza spiritului de a scutura jugul sclăvejului. La noi, în fapt, la 1864, marii români Mihal Cogălniceanu, Ioan Brătianu și C. A. Rosetti, au pus sfârșit robiei, scoțând pe clăcași la lumină și înmormântând pe vecie lanțul iobăgiei.

Am devenit liberi.

Dar, muncă liberă, ne conduce la libertatea economică, adică la facultatea de a ne dezvoltă liber forțele de producțiune, de a lărgi văgășul în toate manifestațiile ce ea comportă. Această muncă, înghetează o sumă de factori, de elemente de producțiune, cari stau în conexiune sub raportul lor generator.

Asfel, avem azi, libertatea exercițiului profesional; libertatea civilă, prin desființarea privilegiilor de clasă; libertatea de locomițiune; libertatea de circulațiune a proprietății, de a înstreina patriotismul nostru cu orice titlu, în limitele și restricțiile legale; libertatea întrebuințării capitalului; libertatea întreprinderilor; libertatea schimbului produselor obținute; libertatea asociațiunilor: libertatea presei și cuvântului, în toată largimea și splendoarea lor etc.

Care este însă scopul tuturor acestor cicluri de libertăți cu cari statul român a fost hărăzit grație mișcărilor revoluționare trecute?

Nu poate fi decât unul.

Repartizarea rațională a ocupațiilor și dezvoltarea în grad intens a producțiunii și avuției naționale.

Aceasta, trebuia de mult, — și actualmente a fost și impusă, — a fi ținta primordială a guvernărilor noastre, oricari ar fi ei, fie liberali, fie conservatori, ori altă speță politică.

Binefacerile acestor libertăți, dobândite cu prețul sângelui, să se verse peste toate clasele populațiunii noastre, și în special peste clasa cea mai obijduită, care este și mai numeroasă și mai săracă.

Londra, dar spațiul și timpul, barierele acestora sunt de omenești și stau în cale: mi e frică că din nou cauza Redacțiunii »Tribunei«, spargere de apă, cum să așeze un articol prea lung în foaie, și apoi e și la 6 1/2, vremea cinel, și să fim sinceri, mi e foame.

Londra, 10 Maiu 1908

Octavian Crișmaru.

Precupețul.

De Ioan Slavici.

III.

Di Don Delaborca, funcționar la ministerul de externe și autor dramatic, profită de frumoasa zi de Maiu, ca să facă plimbându-se a'ndelete prin teatrul național vânzătoare de tipuri.

Ochii lui scrutători se opriră asupra lui Barbu, care stetea îmbrăcat în cămeșă curată la coșurie, și unul cu căpșane mari, iar celalalt cu speranțel gros și fraged.

»Ce mai faci, nene Barbu?« — îl întrebă. »Mă uit și mă gândesc: la ce vād,« — îl răspunde Barbu.

»Bine, — îl zise dl Delaborca, — dar eu știam, că deschis prāvāle mare și vestit, în care se jesc toate bunătățile.«

»Am deschis și o avem, — întimpină Barbu, — dar la prāvāle e ca la prāvāle, iar aici e ca aici. Lumea ce trece pe aici acolo nu vine, și uite, — arată arătând la coșuri, — marfa aceasta acolo n'are căutare.«

»De ce o fi, dacă n'are căutare?«

»S'ar pută să n'o fiu! — Decāt marfa prāvāle mai bine lipsă!«

»Mai prāvāle decât marfa ce n'are căutare? — gāl dl Delaborca. — Bună e marfa, pe care o cumperi teftim și-o dai scump.«

»Nu-i așa! — răspunde Barbu, apropiindu-se de dānsul, ca să-i poată vorbi mai încet, oare cum în taină. — Mă iartă, că ți vorbesc fără perdea, dar te știu de când erai copil: la negoțările nu te pri ept. Ce folos am eu, dacă cumpărătorul nu se bucură, ci mă drăculește când îmi dă banii? — Mai bine să nu l des!«

Mulțumirea mea e să am marfă bună și frumoasă, încāt să-mi rădă o hil când mă uit la ea și s'o mai și vād ca de dāruț. — Asta e negoțāria, din care te alegi cu ceva! — Da! — urmă el, — am prāvāle frumoasă și pusă la loc bun, dar mi-s'a făcut în câteva luni de zile nesuferită. — Iau, Domnule, marfa cea mai frumoasă, mi-o așez cu rost pe masă de te uiti cu jind la ea, toți pun însă mână și mi-o zăpăcesc, dar nu cumpără fiindcă, neștiind s'o prețuțesc,

zic că e scumpă, deși li-o dau ca de pomāu. Slugi, ucenici, vistavoți, tot lume, care cumpără pentru alții și nu alege cu gust.«

»Potrivește-ți și tu marfa după lumea ce-ți intră în prāvāle,« — gāl dl Delaborca zimbând.

»Asta nu se poate! — răspunde iar Barbu. — De ce mai fac negoțārie, dacă n'au și ei pe urma ei plăcerea mea? — Uite, — urmă mai înviorat, — stau aici și rar se nimereste să vād vre-unul, care la marfa cu dānsul. Mi o cumpără și mi zice:

»S'o duci la numărul cutare din strada cutare și s'o dai cocoșit.«

Asta e altceva.

»Eu mă bucur că-mi vād marfa, ei se bucură c'o găsit-o; cocoșita se bucură c'o primește: așa înțeleg și eu negoțāria, nu pe certate, ci pe »mi pare bine!« Nici că intru de două-ori în curtea, în care slugile, iar nu stăpānul cumpără. Iar dacă mă duc acum cu marfa și o vād pe cocoșita, că are gust la alegere, îi zic: »Pot să ți aduc, cocoșit, de toate, că am prāvāle, iar mână mă duc cu coșul încărcat.«

»Cum te vād eu, — îi zise dl Delaborca, — o să porți încărcat marfa cu căruța.«

»Ferit-a sfântul! — întimpină Barbu. — Nu sunt doară neam, care-si poartă frānzela și cornurile cu căruța, nici isptagiu, care vine dela

ÉTAY și BENEDEK,

atelier artistic pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernacule, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere.

Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

Lupta în comitate.

Mercuri, s'a ținut congregațiunea ordinară de primăvară a comitatului Caraș-Severin, fiind la ordinea zilei cam o mie de chestiuni curente, mai mult sau mai puțin importante în viața noastră autonomă municipală.

Interesul deosebit al membrilor congregaționali s'a concentrat mai ales asupra raportului vice-comitelui — un op voluminos, care ne dă o icoană asupra vieții administrative a comitatului — și asupra alegerilor comunale, cari în mod firesc preocupă mult pe țărani noștri, fiind vorba de administrația autonomă a comunelor.

Fără de a intra de astădată în meritul afacerilor trecute prin desbatere, ținem să constatăm, că *interesul membrilor partidului național român pentru afacerile aceste încă tot lasă mult de dorit.*

Din toată Granița — fostul comitat al Severinului — a fost un singur membru de față. Din părțile Bocșei de abia trei membri, din ale Oraviței doi și așa mai departe, încât cu totul deabia eram vre-o 35 membri aparținători partidului național de față.

Faptul, că nici partidele guvernamentale nu se îmbulzesc la congregațiune, când n'au ordin special, nu poate servi de scuză pentru ai noștri. (*>Drapelul<*).

Din străinătate.

Anglia și reformele din Macedonia. Guvernul rusesc în răspunsul ce l-a dat referitor la ultimul proiect de reforme al guvernului englez în chestia macedoneană a susținut proiectele rusești. Guvernul englez își rezervă dreptul, ca să trimită puterilor un nou proiect de reforme.

Intâlnirea împăratului Wilhelm cu regele Leopold. În cercurile diplomatice din Bruxelles se crede lucru hotărât, că împăratul Wilhelm se va întâlni în Wiesbaden cu regele Leopold.

Dela această întâlnire se așteaptă rezultate mari în chestia Congului. După altă știre vizita e de caracter exclusiv amical și nu se vor discuta chestii politice.

Excursiunea tinerilor dela institutul ped.-teologic din Arad.

(Urmare și fine).

În ziua următoare la 6 ore am plecat către Băile Herculane, unde am ajuns la orele 8 și jum. Deja pe timpul romanilor erau aceste băi renumite și Traian a edificat pe aceste ape vindecătoare, primele case. Dar mai târziu prin emigrațiunea popoarelor s'au dărîmat. Abia târziu în sec. al XVIII-lea contele Hamilton a stat incidentul ruinelor băilor romane, templul lui Hercules, Herculan și Hygiea. Din aceste monumente s'a dedus valoarea băilor și Carol VI-lea a zidit din nou aceste monumente. În anul 1852 a cercetat Maj. Sa regele Francisc Iosif Băile Herculane și astăzi se află pe șirurii Cernel, în acest colț de țară unul dintre cele mai frumoase locuri de cură din Europa.

Ajunși aici am rămas incremențiți de frumsețea ce a îngrămădit natura și mintea omenească în acest loc. În centru se află vre-o câteva edificii monumentale, cari trebuie amintite, anume: în partea nordică >Franz Iosefshoff< în partea sudică la o depărtare oarecare >Rudolfshoff<, amândouă sunt palate. Între aceste două hoteluri pe un punct mai înalt tronează, în stil renaissanța, ca o bazilică >Cursalon-ul<. Pe frontul acestui edificiu se vede inscripția, care spune rostul lui: >Saluti et laeti ixe< (Sănătății și veseliei). Înălțimea >Cursalonului< stă >Gizelia< cu plante, flori exotice de tot felul și cu admirabile fântâni săritoare.

Peste Cerna vis-à-vis cu Cursalonul se află un edificiu, care a costat 1.500.000 cor. numit: Szapárfü dő. Aici sunt scările de pucioasă.

Dupăce ne-am pus bagajul la hotelul >Franzshoff< și dupăce am luat câte o baie parte la izvorul >Hercules<, parte la izvorul >Ludvig< ne-am împrăștiat și în grupe am apucat-o pe Cerna în sus, în cel mai frumos loc de preumbrire; de aici pe un drum admirabil tăiat în stânci am cercetat >Peștera hoților<, care e cam de 3 metri de lată și cam de 10 de înălțime.

Drumul duce pe lângă râul Cerna, care izvoarește din România. Acest râu rostogolindu-se de pe stâncă pe stâncă să lumineze cu puterea sa tot locul de cură. Spre acest scop se află un stabiliment electric cu două mașini dinamice. De aici am vizitat >Templul lui Lazar<, >Fântâna baronesei<, >Dora<, >Calea lui Széhenyi<, un cataract al Cernei, al cărui șopot se aude din depărtare.

Am cercetat >Fősterhaus<-ul, unde am aflat lapte bun de beut, cele >șapte izvoare calde<, la un Km. de aici am vizitat un loc numit: >Giz-

zalia Wiedersheim. Aici se află o cruce de lemn cu chipul Nașcătoarei și cu inscripția:

Ave Maria! e ceasul rugăciunii, Ave Maria! oara iubirii, Ave Maria! ridică sufletele noastre La spiritul fiului Tău.

De aici ne-am reîntors, ca să avem încă timp de a ajunge la cina, pe care am luat-o tot la >Cursalon<. După cină, când ne-am retras spre odihnă în hotel s'a ivit o furtună, eră admirabil momentul, când dela fereastra chillei auzeam cum Cerna tulbure, umflată de furtună urlă rostogolind stânci și lemne mari, iar fulgerile învinețesc munții stâncoși, ce steteau față în față cu hotelul nostru.

Această parte a excursiunii ne-a plăcut mult. Alături de cea mai mare civilizație, lângă palatele, care doară abea au păreche, stau cel mai sălbatici și mai stâncoși munți. Se zice, că văd adeseori alături de concertele, ce le dă muzica se aud și concerte de lupi. Odată ziua la amiază s'a ivit un urs deasupra >Cursalonului<.

În dimineața următoare, după dejun fermecut de cele, ce am văzut, am luat drumul spre curtea peste Caransebeș, — Lugoj — Timișoara. Pe drum în Caransebeș am trecut prin 4 tuneluri. În >Poarta Orientalis< am văzut frumoase păduri de brad.

În tot decursul excursiunii d-nii profesori Mihulin și V. Micuta au arătat cel mai mare interes față de noi, explicându-ne locurile și monumentele de interes istoric și cultural.

Am ajuns acasă cu dorința, de a face cât mai des astfel de excursiuni, care ne nobilitează sufletele și ne luminează mintea. *Un excursiune!*

Din Bihor.

Apostolie culturală.

Duminecă 27 Aprilie (10 Maiu) a. c. oarele și jumătate a. m. a avut loc în Beiu, comitat Bihor, o prelegere populară, ca și care rar s'întâmplă pe la noi. Ca la 200 și poate mai bine de români eșind dela slujba dzească s'au întrunit în curtea școlii gr. or. rom. din loc pe care se pot să se înalțe cu sufletul să aboare gândul la înălțimi neîncercate până acum, să deschidă ochii sufletului la icoana moralizatoare și edificatoare să își oțelească puterile spirituale prin sfaturile înțelepte, practice și bine simțite de cari au așa mare lipsă.

Despărțământul orădan al Astei prin președintele ei Prea Oz. domn Dr. Aurel Lazar, aducând în Oradea-mare n'a pregătit ci a luat hărărea măreață a da pept cu puterea întinerii lui ce a domnit până acum în cercul nostru!

țară. E păcat să hrănești un cal când poți hrăni câțiva oameni nevoiești.

>Dar ești mai în câștig și băieții aceia ar putea să facă altceva.

>Nu, — se îndărătnici Barbu. — Eu iau băieții, cari sunt buni de altceva. Calul vine la rând dupăce nu mai găsești oameni. — Lasă-i pe băieții să umble cu coșurile și să adune gologani cum am umblat eu.

>Și cum îi plătești, Barbule? — întrebă dl Delaborcea.

>Să-i plătesc eu? — Nu se poate!? — răspunse Barbu. — Ce folos ar mai avea dânsii, dacă l-aș plăti?

Le dau marfa teftin și o vinde fiecare cum poate, câștigă fiecare după hărnicia lui. — Ulte, — urmă el ca în taină, — am tras o pe cocoana aceea pe sfoară, ea stă cu copiii ei la prăvălie, se bălăbănește cu lumea și poartă socotelile, îi mai las și câte un băiat de ajutor, iar eu sunt bofer și mi fac cheful, încarc marfa cea mai frumoasă în coșuri și plec cu ceilalți pe la casele mele, unde lumea mă știe, mă așteaptă și mă primește cu bucurie, iar după amiază vin, când timpul e frumos, și stau aici, mă uit, văd și mai stau de vorbă cu câte unul ca dta, care mă știe de când era copil.

>Și merge neguțătorla, — îi zise dl Delaborcea înduioșat.

>Ba bine că nu!? răspunse Barbu. — Să vezi d-ta, cum se bucură cocoanele și copiii când mă opresc cu coșurile pline la scară, cu câtă plăcere aleg, cum îmi zic >Barbule dragă<, cum mă potesc să mai vin și mâne și-mi spun, ce să le aduc. Să n'ai nici nevastă, nici copii, să umbli desculț, să rabzi la foame și la frig, să te doară toate încheieturile și tot să trăiești, că ai de cel.

>Ce o să faci însă când n'o să mai poți umbla cu coșurile?!

Barbu dete din umeri.

>Asta o s'o văd când o fi, dacă o fi, — răspunse el. — Câți oameni n'am văzut căzând morți pe stradă!? Te pomenești c'o să am și eu norocul acesta, și atunci mi-aș face de geaba inimă rea vânturând-o de pe acum.

Nu se găndia Barbu, ce o să fie, căci aceasta nu putea s'o știe, ci la ceace a fost și nu mai era și căuta din cele ce sunt ceace se potrivea cu firea lui.

Puțin a trecut, și Tița, făcută mai măricică, a început și ea să se simtă și nu-i mai ședea pe genunchi, nu-i mai mângăia, nu-i mai săuta. El însă li aducea aminte, că-i șezuse odată pe genunchi și-l mângăiasse și se bucura văzând-o cum crește.

Se mai bucură când vedeă pe cucoana Zinca

alegând pentru ea cea mai frumoasă parte de marfă, se bucură la nunta Frosel, se bucură când vedeă pe Tache învățând negoțătoria și, ducându-l astfel într-o bucurie, nu-și mai dedea, când s'impliniră cei șase ani, seamă, că nu mai are să caute la casa cocoanei Zinchii și că nici coșurile nu mai pută să umbre.

>De, — ziceă, — mult am răzbit cu coșurile pline prin lapoviță; e timpul să mă odihnesc.

A rămas ca un fel de slugă bătrână la cocăci, dacă e vorba, tot cam așa stătuse și înainte, iară când a ajuns de nu mai putea așa, s'a dus la spital.

De geaba erau toate silințele cocoanei Zinca și ale copiilor ei, că să-i oprească.

>Ce-mi sunteți și ce vă sunt, ca să vă flucați cînd la sfârșitul vieții!? — își ziceă el, — și ce și-au dat celce au făcut spitale avutul, și nu pentruca oameni ca mine să albe la sfârșitul vieții căpătăiu!?

Doctorul dela spital eră și el dintre cei ce știau din timpul copilăriei lor și se înfruptau din coșurile lui.

>Să te duci, — îi zise, — să-mi faci cucoana Zinca socoteala și din cât o ieși să îți vină pat — două, câte s'or putea — pentru mine ca mine.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

lu. Fiind vorba de cultura de înaintarea unui popor, nu putem nădăjdui că d'acpo am putea striga: am învins. Pas de pas se câștigă lupta. Acum a fost numai o învingere.

Prea On. domn Dr. Aurel Lazar cu un zel demn de laudă și-a împlinit promisiunea, că va veni la Bellu să fie prelegere poporului cu scop de a veni poporului întreg să se cultive în cele economice fiind poporul nostru agricol și practic, mai altfel ca alte popoare. Sărăcia apasă umerii poporului nostru, aceasta le este tovarășul îndecursul întregii vieți, iar omului sărac toate îi merg pe dos. Al scoate de sub robia acestui tiran nemilos este problema noastră culturală prim ordială, a conducătorilor lui firești. »Am venit să vă luminăm«, a zis dnul președinte. Se vi se deschidă ochii sufletului să vedeți să cunoașteți starea în care vă aflați să vă convingeți, că nădrăgarul român de și poartă roc domnesc. dar inima lui, sângele lui, simțământul lui este românesc, căci și tatăl său sau mai mult moșul său sunt români. »Si Vă încredințați că domni de români, ca preoți, învățători, advocați ș. a. nu sunt dușmani poporului, ci adevărați apărători ai lui, cari îl iubesc cu dragoste curată, nu din gheșeftărie. »Și aci s'a aflat un neșteț de a strigat, că sătu i suntem noi de vorbe de acoste, de acestea am mai auzit noi.« Dar și a primit răspunsul destul de documentat, că Domnul Hristos a avut 12 apostoli »dintre cari 11 au fost credincioși și s'au încrezut în el, iar al 12 lea nu s'a încrezut în el, ci la vândut. El, dar apoi s'a trezit, s'a deșteptat, s'a luminat și a cunoscut, că n'a făcut bine și a dat banii îndărăt. Dar a fost târziu, căci însuși a zis: »am vândut sânge nevinovat« și s'a spânzurat. Dar eu nu disperez de poporul român, căci poporul român e ca râul de mute, care jos e turbure și numai după multe greutate ajungi la isvor, unde e apa limpede și răcoritoare. Am mai fost între DV și voi mai veni și sum convins, că tot mai tare ne vom apropia de olaltă. Sunt președintele »Astreii« despărțământul orădan și am venit să vă dau sfaturi și învățături cum să trăiți în zilele aceste grele. Căci astăzi nu mai poți lucra pământul ca moșul cu plug de lemn. Și pe zi ce merge, tot mai mult trebuie să știi și să înveți cum să lucrezi ca să poți trăi. Moșul a avut 4 părțare de pământ, dar a avut 10 prunci. Aceștia la rândul lor alții. Pământul s'a tot împărțit, ce a avut atunci unul, au azi poate 30 înși, iar dările cresc mereu. Deci să îmbrățișezi meseriile, ca negățăria, vlerit, grădinarit, făuria, măsurit, croitoria, strugăria etc. Și numai cel din urmă prunc să rămână acasă la plugărie. Pruncii nu-i mănâți la vite, la porci, la piug, ci la școală să învețe meserii și noi vă dăm cărți în cinste și vă ajutăm la orice fel de întreprindere, bunăoară un duclian săltesc sau asigurarea vitelor prin un fond la care să întovărășesc mai mulți înși din sat, sau asigurarea bucatelor, caselor etc. O tovarășie a cărturarilor e și Astra sau societatea pentru luminarea și cultivarea poporului nostru din țara ungurească. Dar pe când o societate de asigurare se întovărășete ca să tragă ea folos din capitalul ei Astra este o societate dela care trage folos grosul poporului, căci pentru binele acestuia lucră. Dacă ne veți asculta și ne veți urma sfaturile noastre veți aduna bani albi pentru zile negre aici în țara aceasta, nu va trebui să mergeți în America și nimeni nu vă va putea înșela pentru că veți cunoaște, că cine vă voește binele. — Dacă domni ne înșeală pe noi, a făcut observarea un român, înțelegând pe dirigători. — La ce i s'a răspuns, că tocmai pentru că sunteți orbi de aceea vă înșeală; pe cei cari știu carte și cunosc legile, pe acela nu-i înșeală, ceace a și aprobat.

Primind cuvântul Dnului P. Dirlea învățător în B. Ineu, a predat un tratat despre sănătate combatând alcoolismul. Ci că diavolul a inventat rachiu, peste tot spirtoasele, ca să câștige pe om, căci altcum nici cum nu l'a putut câștiga ci că românul la o feștanie bea răchie, măcar că la slujbe nicăiri nu e prescris a aduce răchie ca

jerțfă; la un fârg bea răchie de aldămaș, la un ospăț deasemenea, când moare mamă sa, el bea răchie. Unii zic, că beau să și capete poftă de mâncare; alții ca să se întărească, alții se mântuesc cu aceea, că numai o leacă beau etc. Toate le combate și zice, că ține de un om 3 zile și nu-i dă nimica nici să mănânce nici să bea și să vezi ce va cere mai întâiu, mâncarea sau beutura? Vezi că Dumnezeu a lăsat în firea noastră, că mai întâiu să mâncăm, apoi să bem. Dar românul numai un pahar să bea, celelalte urmează. Umpie pe toți câți sunt în cârciumă, se duce în 4 picioare acasă. Bate nevasta, copiii, strică, sparge, junghe, căci el se închipue mai mult decât ce e în stare, se crede mai tare, iar se trezește li e rușine de ceace a făcut și ca să se ascundă de rușine, iar bea, cum de altcum se întâmplă și la alte neamuri.

E palid, fricos, tremură, nu e hotărât, îl poți cumpăra cu rachia să fure, să aprindă, să omoare etc. Pruncii toți sunt slăbănogi, sluiți, proști, ba de mirăzenie, ba cei mai mulți mor până la 2 ani. Face o socoată cât se cheltuește pe răchie. Într'o comună sunt 400 înși cu stare mai bună, cari câștigă pe zi 1 cor., unul pe altul; 200 înși mai slabi câștigă pe zi câte 40 fil.; 100 înși zileri câștigă câte 20 fil. Pe an câștigă de tot 144 mil coroane. Pe dare (porție), cheltueli, cult etc. cheltuesc pe an 37 mil coroane. Dacă bea fiecare pe zi numai de 20 fil. răchie, pe an cheltuesc 51 mil coroane, aproape de 2 ori mai mult ca pe dări. Să fim deci cruțători. Acel bani mai bine să-i depună țărâmul pentru asigurarea pruncilor. Dacă solvește în decurs de 20 ani pentru un prunc, de mic, — când e de 200 ani primește odată suma de 200 coroane. O fată o poate asigura să capete când se mărită 1000 cor. ș. a. m. d. Mai cu căldură recomandă îmbrățișarea meseriilor, căci zice: meșteșugul plug de aur. Un pălărier ungar din Boroș Iacu numai acum de Paști a vândut pălării 3000 cu câte 2 cor. deci de 6000 coroane, numai pe Paști. Și de 10 ani de când e dânsul învățător în Ineu l'a îmbiat pe pălărier să la cafe de român, dar nu s'a învoit, zicând, că trebuie să și mărite fata. De aceea întonează că românii încă să îmbrățișeze meseriile, și banul să l de-a la neguțător român, căci acela iar la noi se întoarce, deoarece și el își cumpără cele de lipsă tot dela noi, dar banul dat la străin, în vezi nu se mai întoarce la noi.

Se întoarce apoi dl dr. A. Lazar către popor și i pune la inimă, că dacă au ostent și s'au jertfit pentru a lumina poporul și precum a înțeles din obiecționările unora și altuia, că le place, — nu numai să le placă, ci și să facă. Este unul din tot cercul acesta, care să fi pus la o parte în toată ziua numai 5 cor. pentru asigurarea unui prunc al său; așa e că nime? »Eu Domnule am pus«, a răspuns șumarul unit din Bellu, ceace tuturor le-a căzut tare bine.

Încheind le recomandă să îmbrățișeze meseriile să facă tovarășii să și dea pruncii la învățatură, să citească cărți, Astra le dă în cinste, să și iubescă vatra strămoșească, pe care au moștenit-o dela părinți, dar nu numai vatra, ci și limba și sângele, și inima și biserica și școala și națiunea românească. Deci dacă Dumnezeu ne a lăsat să ne naștem români și am supt lapte românesc, să ne iubim neamul și să cetim cărți curat românești, căci legea ne dă dreptul acesta. A urmat un »să trăiască« după ce dl părinte gr. or. rom. din Bellu, G. Molnar le-a mulțumit în cuvinte călduroase și pătrunzătoare pentru bunele învățături ce au dat poporului, de cari el doar de când sunt nu au auzit, ceace au și întărit căți va. — Oșpeților le a oferit masa dl părinte gr. cat. din Bellu, Vasiliu Plaștin.

Aceste prelegeri au folos neprețuit, caracterizează poporul nostru ca bun pașnic și accesibil pentru cultură, contractul dintre domni și popor este viu și nedeslegat, poporul se învoește; el crește, se luminează și înaintază. Păcatele și răfăcirile, ca nazarenismul se pot combate paian et publică, și încă de mireni, cari vor face ajutor

netăgăduit preoțimii și astfel toată națiunea se va închegea cu uniți cu tot într'o masă și ne vom convinge, că mântuirea ta numai din tine Israele. *Chisla* la 29 Aprilie (12 Maiu n.) 1908. Cu toată stîmă: *Simeon Leucuța* paroh gr. or. rom.

Irredentismul român în Cameră.

— Sfârșitul ședinței dela 14 Malu. —

Importanța ședinței culminează în vorbirile alor trei deputați români, cari răspund învinuirilor aduse de obtuzul Baross, însce-nând o luptă de idei aprinsă și de-o desfășurare repentină.

Ședința se redeschide la orele 4 p. m.

Vorbește dr. A. Vlad. Respinge insinuațiile sfruntate ale lui Baross. Naționaliștii n'au avut de gând să pună stavili prezintării proiectului despre sufragiul universal și deci au hotărât să nu însceneze discuții mai intensive în cursul debaterilor bugetare, dar invecivele perfide ale lui Baross îl silesc să ia cuvântul. Noi n'am fost nici când irredentiști. Respinge insinuația asta artificială. (Sgomot mare).

Preș.: Linște!

Dr. Vlad: Arată netemeinicia învinuirilor. Nici chiar procesul memorandumului n'a avut colorit irredentist. Vizitele ce se fac în restimpuri la București sunt de caracter cultural. Baross a voit să paradeze numai cu insinuațiile sale. (Sgom.) Politica de naționalități ce se urmează în brutul strigătelor de durere ale popoarelor din țară — e din ce în ce mai nefastă. Numai o politică inspirată de recunoașterea largă a drepturilor noastre firești și ale celor stabilite în lege — va hărăzi vremuri mai frumoase țării. — Respinge proiectul.

Dr. V. Lucaciu: Cere cuvânt în chestie personală. *Protestează în contra purtării invalificabile a lui Baross.*

Interrerperi: *El asta i prea, prea!*

Dr. V. Lucaciu: Spulberă cu argumente neobișnuit de energice învinuirile aduse și condamnă politica de insinuații. *Se provoacă la răspunsul dat de ministrul de externe în chestia hartelor geografice și etnografice din România.* (Sgomot).

Preș.: Te rog să rămâi în cadrele chestiunii personale!

Dr. V. Lucaciu: termină prin a înfiera din nou politica de insinuații.

Dr. St. C. Pop: N'avea de gând să vorbiască, dar îl silesc atacurile ce-l vizează în special pe el. Ii s'a adus învinuirea că ar fi tipărit broșurii volante de conținut agitatoric și le-ar fi răspândit în România. Asta nu e adevărat. Să se arete cel ce-ar avea cutezanța să dovedească asta. Respinge atacurile din tufă. Va fi totdeauna în stare să răspundă pentru faptele sale.

Condamnă politica guvernului și atrage atențiunea asupra reformelor economice, singure chemate să amelioreze situația în țară. Respinge bugetul.

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al
CREMEI MAKOI-IDEAL
care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.
Face să dispară roșafa feței, pistruiile, petele de ficat ștoate necurătenile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:
KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — Makó Ujváros —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fil.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chemice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Se votează budgetul.

Pres.: Ne mai fiind alți oratori — urmează votarea. Anunță că *Milan Roici* e singurul, care în vârtutea proiectului său de rezoluție are dreptul să mai vorbească, dar nefiind de față se trece la votare. Dacă Camera primește budgetul — acest proiect de rezoluție cade.

Se purcede la votare. Majoritatea primește budgetul pe 1908 — în general.

Se resping apoi rând pe rând moțiunile dlor *Mihail*, pentru executarea legii de naționalități, *Polit* referitoare la votul de blam propus guvernului și *Hodza* pentru prezintarea proiectului asupra sufragiului universal încă în decursul desbaterilor bugetare.

Pauză de 10 minute.

După pauză se trece la discuția pe paragrafi.

La poziția cheltuelilor comune vorbesc contra *Bozóky*, *Madarász* și *Nagy György*.

Pledează *Wekerle* și majoritatea primește.

Se votează apoi rând pe rând o mulțime de poziții — așa, că pe mâne poimâne deja se speră tranșarea definitivă.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 15 Maiu n. 1908.

— Călătoria MM. LL. Regele și Regina României. Conform itinerarului publicat deja, perechea regală a sosit Joi la orele 11 la Giurgiu, cu automobilul. La Vlaşca, au fost salutați de dl. I. Ghica, prefectul județului, autoritatea locală și numeroși țărani. Tot așa, țărani numeroși i a aclamat la Călugăreni între ei și 200 veterani din războiul dela 1877—78, cu cari M. Sa Regele a vorbit mult și afabil. Aici M. Sa Regele a vizitat biserica și școala.

La 40 km. de Giurgiu i-au așteptat trupele brigadei 7 sub comanda generalului Boerescu, cari au aclamat cu entuziasm și au făcut onorurile.

Intrarea în Giurgiu a fost impozantă. Tot orașul era în sărbătoare. MM. LL. s'au dus de-a dreptul la portul Ramadan, unde i așteptau autoritățile și un public numeros. Tot aici i a salutat generalul Natzimov, trimisul principelui bulgar.

M. Sa a trecut aici în revistă un detașament al reg. 5 de Vlaşca și pe elevii școlilor.

La ora 1 și un pătrar MM. LL. s'au imbarcat pe yachtul *Stefan- cel-Mare*, în mijlocul unui mare entuziasm. Yachtul regal este însoțit de vapoarele *»Vasile Lupu«* și *»Domnu Tudor«*.

— Björnson către studenții cehi. Björnson a trimis o scrisoare studenților cehi din Praga mulțămindu-le pentru adresa ce i-au trimis. În această adresă s'au subscris peste 6000 de studenți cehi și moravi mulțămind călduros lui Björnson pentru munca desvoltată în apărarea slovacilor din Ungaria. În acest răspuns între altele Björnson zice următoarele:

Mulțimesc din toată inima. Scrisorile Dvoastre sunt nouă dovezi despre ceea ce suferă frații voștri sub tirănia ungurească. Tocmai așa suferă și celelalte naționalități nemaghiare. Ca prieten al păcii m'am adresat către prietenii păcii din Austro Ungaria. Am pretins cu cea mai mare stăruință ca în conferințele internaționale să eu-și bată oamenii capul de exemplu cu chestia păcii apelor chineze, și aici acasă să caute și să vadă nedreptățile comise și zburiumările primejdioase. Ca pangerman am vorbit către neamul meu. Inșă scopul pangermanilor ar trebui să fie acela că nici pe alte popoare să nu le asuprească ba chiar ar trebui să se unească germanii de pe continent cu englezii și americanii la altarul pă-

cii. Zădarnică e însă orice nizuință germanii și slovacii nu vor să trăiască în pace.

— Procesul haraminelor dela Dános. Ziua 21 a Ziua de ieri a trecut fără senzații. Experții și-au terminat expozeul și prin aceasta s'a terminat cercetarea de investigație. Publicul auditor așteptă curios întrebările procurorului, 133 la număr. Din aceste întrebări să vede că procurorul a constatat omor cu intențiune pentru care judecătoria osăndește la moarte.

În cercurile juriștilor se crede că nu vor fi spânzurați.

La orele 10 președintele Rónay Kamil deschide ședința.

Se continuă ascultarea experților. Primul este dr. Szkszay Sándor, care expune pe scurt datele folosite la constatarea stății.

Etatea acuzărilor a stabilit-o cum urmează:

Lakatos Steica 19—21
Kolompár Bal Tuta 22—25
Lakatos Kuna 23—25
Német Varna 25—30
Lakatos Julia Lut 22—25
Surá yi Clor. 17—20
Surá yi Márton 25—30
Lakatos Mări 19—22
Lakatos Róza 15—18 ani.

— Tuta: Ași aveă o rugare.

— Președintele: Ce rugare?

— Tuta: Binevoși a cere dela comuna Nyiregyháza aiestatul meu de botez, eu sunt de 18 ani!

— Președintele: Ce nume ai primit în botez?

— Tuta: Kolompár Tuta.

— Președintele: Astfel de nume nu se dă la botez.

După aceasta a urmat ascultarea expertului dr. Andreánszky Jenő, care cu puține excepții aprobă întru toate părerile experților dr. Török Aurel și dr. Madzar József.

— Președintele: Suspendă ședința pe 10 minute.

După pauză spărătorii au cerut ca părerile experților să se înalenteze în scris la consiliul medical justițiar pentru superarbitrare, de oarece, părerile experților difer între ele.

Tribunalul însă n'a încuviințat cererea aceasta. S'au cetit apoi documentele referitoare la purtarea de până acum a acuzărilor, la ce apărătorii su cerut citirea multor altor martori. Tribunalul însă a respins și cererea aceasta, declarând de încheiată cercetarea de investigație.

La cererea președintelui procurorul cetește întrebările ce se vor înaintă curtei cu jurați. Procurorul cetește și înșintează 133 de întrebări, cari împărțite în 7 grupe principale sunt următoarele:

1. Furtul dela Dános, omor, jaf, aprindere și siluire.

2. Furtul dela Gyón.

3. Primul furt dela Gyón.

4. Al doilea furt la Gyón.

5. Impotrivire față cu autoritățile și atacarea sergentului de jandarmi Fegarassy.

Furtul din Vasad la moșia lui Okál János și în fine

7. Furtul dela moșia lui Lipcsel József.

Ședința proximă va fi mâne, când se încep pledoarele.

— Deschiderea expoziției jubilară din Praga. Din Praga se anunță, că moștenitorul de tron *Francisc Ferdinand* a deschis ieri expoziția organizată cu ocaziunea jubileului Majestății Sale. Până acum sunt gata numai pavilioanele industriei textile și a celei de sticlă, celelalte sunt încă în construcție. În expoziție vor fi 23 de pavilioane mari și peste 100 de pavilioane mai mici. Majestatea Sa va sosi la vară din Ischl la Praga ca să vadă expoziția.

La deschidere au luat parte miniștrii Fiedler, Geismann și Prade, apoi generalul Kralki președintele de onoare al expoziției, contele Condernheve, reprezentantul camerei comerciale din Magdenburg, Zuckschward și alte notabilități.

— Fața fragedă și mâna albă este de cea mai mare importanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra pișturilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Today între și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Tot irredentismul.

— Ședința Camerei dela 15 Maiu. —

— Prin telefon. —

Kossuthiștii continuă cu atacurile contra politicianilor noștri, neconținând a-i învinui cu irredentism.

Primul orator e Fenyvesi Soma, care a declarat că naționaliștii români nu vor putea spăla de pe conștiința lor acuza că voiesc să spargă Ungaria și să alipească Ardealul la România.

S'a adus și acuza că ministrul român *Ioan Brătianu* furlișându-se în vara trecută în Ardeal ne-a adus bani.

În ședința de azi singură irredenta română se menține la suprafață.

Părintele Lucaciu a rostit un discurs foarte inteligent.

Iată decursul ședinței:

La ordinea zilei budgetul ministerului de interne.

Fenyvesi Soma ține o vorbire mare. Vorbește de politica naționalităților, în special de români. Spune că românii nu sunt descendenții romanilor. Aceasta nu-i decât o poveste. Naționalitățile nu sunt asuprite în Ungaria. Agitatorii toți sunt martiri falși. Programul național al românilor țintește destrămarea Ungariei. Visul lor e contopirea în »Marea Românie«. Au fost și vor fi veșnic cei mai neîmpăcați și primejdioși dușmani ai maghiarilor.

Dr. V. Lucaciu (întrerupând): Toate astea sunt minciuni iscodite de alianța izraelită ca să ne compromită!

Fenyvesi: Pace între împrejurările actuale nu se va face nicicând cu românii, căci agitația lor ia proporții tot mai primejdioase pentru țară. Somează guvernul ca să puie mâna pe agitatori, cari subminează bazele de existență ale statului. Viseurile românilor însă nu se vor împlini niciodată.

Răspunde dr. Vasile Lucaciu.

Întâi a voit să se ocupe cu vorbirea de ieri a lui Nagy Emil.

Justh pe motiv că asta se ține de resortul ministrului de agricultură — nu i lasă.

Dr. Vasile Lucaciu. Respinge atacurile insipide ale lui Fenyvesi. Declară învinuirea răsuflată că românii pe vremea memorandumului s'ar fi adresat împăratului și nu regelui, de o palavră răutăcioasă.

Nagy Gy. (întrerupând): Dar Brătianu ce-a căutat vara trecută în Ardeal? Așai că va adus bani?

Preș. Face atent pe nădăbăiosul Nagy, că nu e procuror.

Dr. Lucaciu termină zicând, că conducătorii poporului român știu ce fac și că ar fi dezastruos dacă s'ar încumeta oricine să-i despartă de popor, asupra căruia au influența cea mai salutară.

Vorbește apoi Gáll Gásztón. Susține acuzele lui Fenyvesi. Spune că deputații naționaliști sunt ipocriți. (Iaritate în centru). În afară de parlament sunt dușmani, iar aici se dau de patrioți plainici.

Socialistul Mezöfi vorbește cu cunoscutu i vervă, cerând regularea dreptului de intrare. Infierăază abuzurile comise față de socialiști.

Ședința se termină la orele 2.

La 4 se continuă.

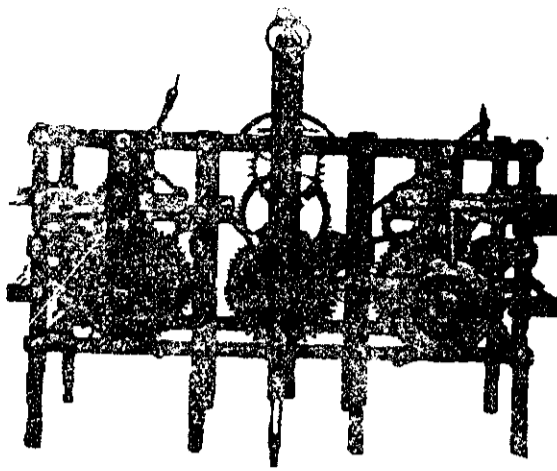
Redactor responsabil previzor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichin.

A V I Z.

Prin aceasta aduc la cunoștință acelor stimați părinți, cari doresc ași înscria băieții la vr'un gimnaziu unguřesc, pentru ași însuși limba perfect, — cumcă în orașul **K a r c z a g** (com. Jász-Nagy-Kun-Szolnok) în linia principală Szolnok-Nagyvárad, să află gimnazul superior reformat — care, considerând că o așul și provinciul e curat maghiar, e foarte acomodat spre acest scop. Aflându-se aici și biserică gr. or. cu limbă liturgică grecească, astfel băieții au ocaziune a fi instruați și în cele religioase corespunzător. Acei stimați părinți cari doresc ași înscrie băieții pe anul școl. 1908/9 aici sunt rugați a se adresa la subscrisul, — carele la dorință se va îngriji de locuință și vipt corăspunzător fie la profesori fie la familii private.

Cu simă:
Nicolae Popescu,
paroh gr. or.

MEZEY DEZSŐ, ciasornicar de turnuri.
ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 820.

Am onoare a atrage atențiunea on. publico asupra atelierului meu de ciasornice de turnuri unde se fabrică ciasornice excelente al căror mecanism a fost premiat la mai multe expoziții, cu roatele principale făcute din metal roșu, cu fuse separate mobile, cari înlesnesc tragerea ciasornicului și sârma care ține greutatea e din fer ținută provăzută cu suluri de fer și cu șuruburi cari regulează pendula. Mă arătez a arangea ciasornice de turnuri, pe lângă garanție și rezonabilitate, despre mergerea exactă a ciasornicelor garantez.

A n u n ț.

Un preot în etate de 34 ani, care e în proces de despărțire cu soția sa, tată a 4 copii, având și avere proprie frumoasă, are lipsă de

≡ **o econoamă** ≡

isteată în toate ramurile afacerilor casnice femești, cu o purtare bună, inteligentă, văduvă și fără copii. Se recere și portret. A se adresa la administrațiunea ziarului «Tribuna».

Prăvălie românească.
Gabor Bereș

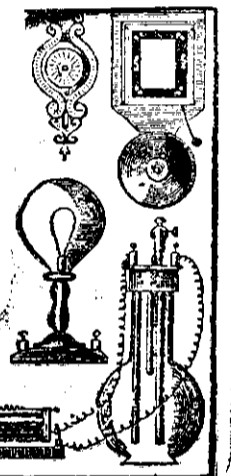
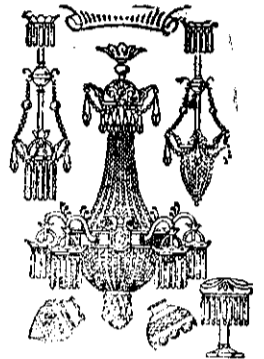
CLUJ, (Kolozsvár) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654.

Montare de iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil :

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți

precum și tot felul de obiecte pentru electricitate
Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

APĂ MINERALĂ PHOENIX
DIN BUZIAS

PENTRU BOALE DE RINICHI și BEȘICĂ întrece orice apă GUST PLĂCUT PUȚIN ACRIU, LIBER de FER, cu acid carbonic.

APĂ DE MASĂ RECORITOARE
RECOMANDATĂ DE MEDICI. RECOMANDATĂ DE MEDICI.

Se poate folosi ca și cură de beut, la boale de rinichi și de beșici, la cataruri învechite de rinichi, contra petrei de beșică și formațiune de nisip, s'a dovedit cu mare efect la organele respirării și la afecțiuni corale. — Prospect se trimite la dorință administrația izvoarelor

Direcțiunea apelor minerale Muschong Buziaș.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la **FALK IMRE** se pot procura cu plătere în rate

Mare atelier mechanic de reparaturi.

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară.
Cu stimă: **Andrei Falk, Kolozsvár, și'n str. Deák Ferencz nr. 30.**

Unde să cumpere omul cele mai bune, mai ieftine și mai fine **oroloage, țvikeri, ochelari,** lanțuri de oroloage din aur, argint și nichel pentru strapate.

Atelier mare de reparat ciasornice în mod favorabil și punctual, lucrările trimise din provincie se săvârșesc punctual și repede.

Francisc Rill
SIBIU, str. Cislădici Nr. 16.

Nou! INDUSTRIE MAGHIARĂ! **Nou!**

Cele mai bune stropitoare de vîi ale prezentului.

Succesul universal al unei inventațiuni - maghiare!
Descoperirea lui LUGOSI FERENCZ.

A cutreierat deja lumea întreagă și o folosesc cei mai renumiți proprietari de vîi

Stropitoarea de vîi fiindcă e cea mai bună, cea mai perfectă dîn timpu prezent și se economisește mult timp și materie, nu se strică, garanție pe 5 ani. Singurul fabricant:

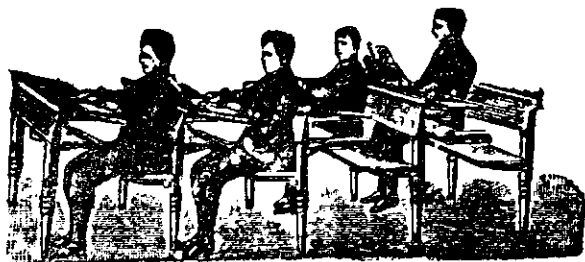
Lugosi Ferencz în Czeğléd.

Nou! og de prețuri gratuit și porto franco. **Nou!**

Negustorilor prețuri reduce.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

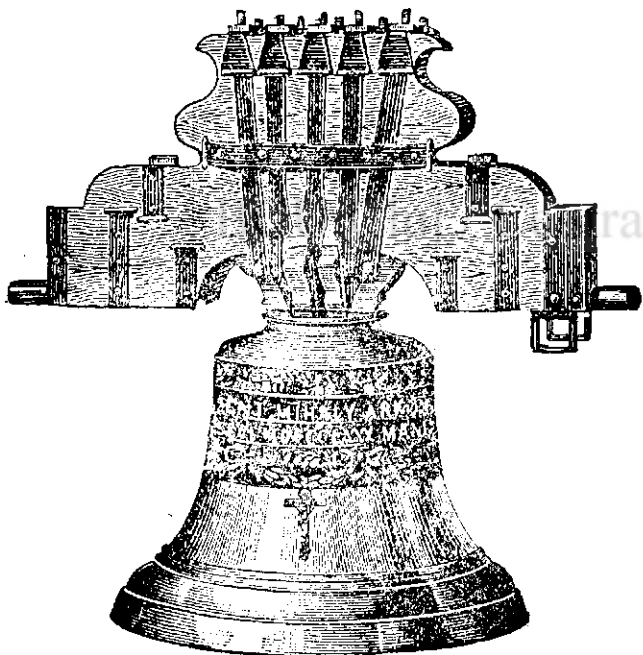
Nagyszeben, Elisabethgasse 53.

Wilhelm Connerth.

MICHAIL MANCHEN

vărsătoriu de campane (clopote) de construcția cea mai nouă cu sul sucitor în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)

:: :: PIATA DE SUS NR. 168. :: ::

Firma aceasta există dela anul 1822 și să bucoră de un renume bun; să recomandă deci tuturor comunelor bisericesti pentru

a lifera și repara clopote

de toată mărimea cu coroane de stejar ori fer legat; face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele să efectueze și în depărtate. Clopote mai mici sunt totdeauna gata. — — — Solvirea prețului să primește și în rate.

Gergely István,

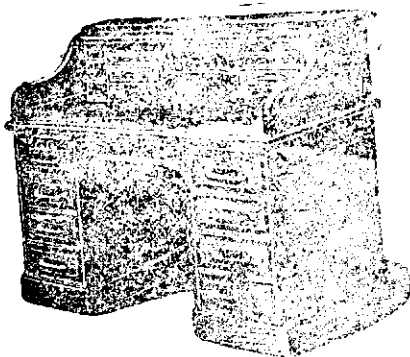
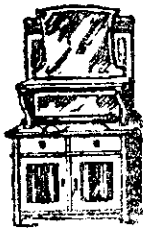
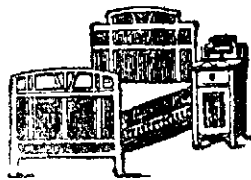
măsar de edificii și mobile de artă.

Fabrică cu deseneuri patentate.

Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edificilor a odăilor și bucătăriilor, precum și cafenele, biurouri, și prăvălii mai departe lucrează portale după desenul dat sau după desenul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț favorabil și executate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

Masă de desen patentată atât pentru școli cât și pentru scopuri particulare, potrivită pentru ori-ce formațiune corporală. — Primește aranjarea bisericilor, a școalelor și a locuințelor, a cafenelelor biurourilor etc. după modele date sau după desene proprii dela cea mai simplă executare până la cea mai complicată.

OSZTÁS GYULA

băcănie.

ARAD, Józset főherceg-út 12.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că după o activitate de 12 ani în prăvălia dlui Éles Ármin am eșit de acolo și

am luat prăvălia lui Kiszner Dezső din József főherceg ut Nr. 12.

Necrușându mi nici o oboseală, am renoit prăvălia și am asortat-o cu articole noi de băcănie **am deschis-o în ziua de azi.**

Solicitând părtinirea on. public

Rămân cu stimă:

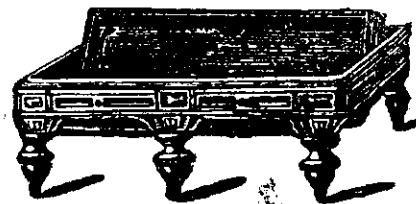
OSZTÁS GYULA.

Joan P. Popidan,

măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școală, prăvăli și biurouri, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și și restaurante asupra atelierului meu de biliarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.

VRANITS & TAUSCH

„La crucea de aur“

in NEOPLANTA (Neusatz Ujvidek), strada Dunării (Donau-Gasse).

Recomandă în binevoitoare atențiune a prea onorațiilor Domni preoți și comune bisericesti magazinul său bogat de recvizite bisericesti, ca

feloane, steaguri, cruci, ripide, candelă, cadelnițe, baldahine și icoane sante.

Posedăm cel mai mare deposit în obiecte bisericesti, și cu prețurile cele mai ieftine

Mare atelier pentru pregătirea de iconostase, tronuri, străni, amvoane, sfesnice dela simple până la cele mai scumpe.

Institut de auritură artistică pentru auritura de iconostase, tronuri, cadre și tot felul de ornamentică bisericască, cu prețurile cele mai avantajoase.

La cerere catalog de prețuri românesc se trimite gratuit.

